

Abstrakt

Linka, V. Dissertation: *Approaches to Pain in Classical Greek Philosophy and Medicine*

V této disertační práci se věnuji zkoumání přístupů k problému bolesti v klasické řecké filosofii a lékařství. Cílem mého výzkumu je vyložit roli bolesti pomocí rozboru nejčastěji používaných řeckých slov označujících bolest ve třech souborech starověkých textů: *Corpus Hippocraticum*, *Corpus Platonicum* a *Corpus Aristotelicum*. Bolest je univerzálně přítomná v lidském i zvířecím životě, a jako taková byla významným tématem lékařské a filosofické reflexe již v klasické antice. V úvodu dizertace představuji nejen téma, metody, stav bádání a současnou diskusi o bolesti v antice, ale předkládám také shrnutí konceptualizace bolesti v různých žánrech a dílech řecké literatury od Homéra po autory žijící současně s Aristotelem. V průběhu tří ústředních kapitol této disertační práce se zaměřuji na zodpovězení následujících výzkumných otázek: Co je to bolest? Existují nějaké druhy bolesti? Jakou roli bolest hraje? Rozborem konkrétních pasáží ze studovaných textů objasňuji a kriticky hodnotím, jak byly tyto otázky zodpovězeny autory lékařských a filosofických textů a zároveň zkoumám vzájemné závislosti a potenciální vlivy či spojitosti mezi jejich pohledy. Na základě analýzy lékařských textů ukazují, že pro jejich autory byla bolest především symptomem, který pomáhal přesně diagnostikovat zdravotní stav pacientů. Bolest nicméně hrála také roli při vysvětlování komplexnějších teorií týkajících se povahy lidského těla, zdraví a nemoci, vhodné léčby, a dokonce sama sloužila jako terapeutický nástroj. Při rozboru filosofických textů Platóna a Aristotela odhaluji, že i když pro tyto autory bolest přestala být primárně fyziologickým tématem, a naopak začala být ústředním etickým, a dokonce politickým problémem, filosofové začlenili do svých teorií schémata, příklady a strategie používané jejich lékařskými předchůdci a současníky. Vycházejí z výsledků těchto komplexních analýz vykazují společnou tendenci jak v lékařství, tak ve filosofii začleňovat bolest do širších teorií dané disciplíny a nabízet odpověď na otázku, jakou roli bolest hraje v dobrém lidském životě. Tato disertační práce tedy dokazuje, že ačkoli se lékaři a filosofové zdánlivě zabývají bolestí z různých perspektiv, sdílí spolu určitý základní rámec. A tak kromě toho, že tato práce osvětluje specifický problém role bolesti, přispívá také do debaty o vztahu mezi filosofií a lékařstvím ve starověku.

Klíčová slova: Platón, Aristotelés, *Corpus Hippocraticum*, problém bolesti, vztah mezi filosofií a lékařstvím, smysl bolesti v lidském životě